

zrušení společenského poměru. Ježto uvedený důvod k rozhodnutí o celém žalobním žádání stačí, není třeba zkoumati oprávněnost, pokud se týče neoprávněnost žaloby ještě s jiných hledisek a netřeba se zabývatí vývody dovolání v tom směru. Uvedený zde důvod, pro který bylo žalobu zamítnouti, nebyl sice ve sporu uplatněn, ale k nicotnosti smlouvy, o níž se v tomto případě jedná, jest přihlížeti z úřadu (rozh. čís. 4258 sb. n. s).

Čís. 8365.

Zákon ze dne 6. června 1887, čís. 72 ř. zák.

Pokud nelze přičítati zásobovacímu důstojníku za vinu, že neodvedl odběrní knížku ihned účtárně intendance a že trpěl, by v jeho zastoupení potvrzovali odběrní knížky poddůstojníci.

(Rozh. ze dne 11. října 1928, Rv I 96/28.)

Náhradním nálezem Zemského vojenského velitelství pro Slovensko byla žalobci, účetnímu poručíku hospodářské služby, jako podpůrnému ručiteli uložena náhrada 67.199 Kč 30 h. Žalobě o zrušení nálezu vyhověl procesní soud první stolice potud, že co do polovice zrušil nález pro nezákonnost. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalobce potud, že změnil rozsudky obou nižších soudů v ten rozum, že se uznává právem, že se náhradní nález zemského vojenského velitelství pro Slovensko ze dne 14. dubna 1924, pokud jím byl žalobce odsouzen k náhradě 67.199 Kč 30 h jako podpůrný ručitel: co do tří čtvrtin, to jest co do 50.399 Kč 47½ h zrušuje a co do zbytku 16.799 Kč 82½ h se potvrzuje a žaloba tudíž co do tohoto zbytku se zamítá.

Důvody:

Vina žalobcova jest celkem velmi nepatrná. Náhradní nález vojenské správy klade mu především za vinu, že odběrní knížka rozpuštěného oddílu vrácená správní komisi dne 20. září 1920 nebyla žalobcem, jak se podle předpisu mělo státi, ihned odvedena a s měsíčním účtem účtárně intendance odeslána, čímž, jak se ve sporu dovozuje, umožnil odcizení knížky, s níž pak podvodné machinace při odběru zboží byly spáchány. Avšak nižší stolice zjistily, že žalobce byl nad míru přetížen, nemaje k ruce dostatečného personálu, takže nemohl všecku práci zmoci, zejména ne včas, což platí zajisté i o účetním, o nějž jde, ačkoli byl vždy pilný a svědomitý, avšak také nemohl odběrní knížku řádně a proti odcizení zabezpečeně uschovati, ježto, jak nižšími stolicemi zjištěno, nebylo řádných schránek, any se zámky u pracovních stolů daly otevřítí

úderem pěsti a samy dveře kanceláře, i když byly uzamčeny, kopnutím, a žádosti žalobcově o poskytnutí řádné pokladny u plukovního raportu nebylo vyhověno, jakož vůbec jeho zákroky o řádný, předepsaný a zamýkatelný nábytek zůstaly oslyšeny. Vinu jeho spatřovati lze jen v tom, že nerozpoznal přesně, kterou práci lze odložit a kterou nikoli a kde při odkladu hrozí nebezpečí. To však je, an proti rotmistru H-ovi, jenž se potom dopustil malversací s knížkou, podezření nepoctivosti mít nemohl, vina velice omluvitelná a proto nepatrná, najisto proti nedostatkům v zařízení kanceláře a nadmírnému přetížení prací, tedy okolnostem objektivním, jichž odstranění nebylo v jeho moci, nýbrž leda v moci vojenské správy (ač možné že za abnormálnosti poměrů i ona nemohla je zmoci, takže by je kvalifikovati bylo pak jako vis major), najisto zcela nepoměrné, takže hlavním vinníkem byly tyto jemu nepřemožitelné okolnosti. Kdyby byla správa dodala žalobci řádný kancelářský nábytek, nedobytně uzamykatelný stůl, anebo aspoň poskytla mu dostatečný pomocný personál, tak aby každou práci včas zmoci mohl, bylo by se nic nestalo. Dále se mu v nálezu přičtlo za vinu, že trpěl, že v jeho zastoupení potvrzovali H-ovi odběrní stvrzenky poddůstojníci, ba že jednou sám v zastoupení proviantního důstojníka podepsal stvrzenku jako příjemce, nepřezkoumav její správnost. Ale i to vše je opomenutím velmi nepatrným, ano nižšími stolicemi zjištěno, že proviantní důstojník, kapitán B., na stížnost H-ovu, že poddůstojníci odběrní stvrzenky podpisovati nechtějí, ztropil rámus, proč to nepodepíší, že na podpisu nezáleží, že to je jen formalita, že jim pošle mužstvo do kanceláře, by mu tam dali nažrat, pročž žalobce, právě proto, by se těmito křikům vyhnul, nařídil poddůstojníkům, by stvrzenky v jeho nepřítomnosti za něho podpisovali, dále, že podepsali vždy své jméno a svou hodnost, takže bylo věcí zásobárny, by tyto proti předpisu podepsané stvrzenky nepřijímala a nehonorovala (zboží nevydala) a hlavní vina spadá tedy na zásobárnu. Že sám jednou podepsal za proviantního důstojníka a za sebe současně dal podepsati četaře T-a, souvisí již s tím, a ulehčil-li si v přezkoumávání stvrzenek, byla toho opět vinna přetíženost prací a důvěra v poctivost H-ovu posud bezelstně věřenou, mimo to však odkazuje se na to, co nižší stolice dále zjistily, že potvrzovati stav mužstva a koní bylo velice těžké, poněvadž jednak stvrzenek bylo veliké množství, takže je nemohl řádně prozkoumati a jednak stav se neustále měnil a škadrony nepravidelně, nepřesně a pravidelně pozadu svůj stav hlásily, pročž že se stávalo, že rotmistr H. neměl stav ten na odběrném lístku vyplněný a říkal, že ho dodatečně vyplní na plukovním velitelství podle ranních hlášení. Zkrátka nebylo možno povinnosti dostáti, nehledě ani k tomu, že také zásobárna, která měla věc přezkoumovati, své povinnosti, jak nižší stolice zjistily, zadost nečinila, což je důležité, neboť, kdyby tato kontrola byla bývala prováděna, bylo by opomenutí žalobcovo minulo beze škody. Zkrátka hlavním momentem viny žalobcovy je tu jen to, že neprokázal dosti odolnosti k naléhání kapitána B-a, jenž správnost postupu při podpisu prohlásil za formalitu, a vyhověl mu v tom, že pověřil svým úkolem poddůstojníky. Že si při nadmírném pře-

tížení prací ulehčil potud, že neprováděl přesně kontrolu nadmíru obtížnou, ba při stálé změně a retardátech v hlášení na jedné a nutnosti včasné aprovisace mužstva na druhé straně téměř nemožnou, lze už vůbec sotva za vinu považovati, platí-li posud staré nevyvratné lidské pravidlo, že *ad impossibilia nemo tenetur*.

Čís. 8366.

Byla-li vyrovnací splátka dospělou určitou dobou po přijetí vyrovnání, nepočala lhůta běžeti až po skončení vyrovnání, nýbrž okamžikem, kdy bylo vyrovnání právoplatně potvrzeno vyrovnacím soudem. Den, kdy bylo usnesení, potvrzující vyrovnání, vyvěšeno na desce vyrovnacího soudu, nepočítá se do lhůty k podání opravného prostředku.

Byla-li vyrovnací splátka zapravena den po uplynutí lhůty z pouhého nedopatření, nikoliv úmyslně a za tím účelem, by bylo oddáleno uspokojení věřitele, neobživuje tím celá pohledávka.

(Rozh. ze dne 11. října 1928, Rv II 719/27.)

Žalobkyně se domáhala zaplacení celé původní pohledávky po srážce splátek, poněvadž prý žalovaný splátky nedodržel, zaplativ jako první splátku, která dospěla 3. prosince 1926 (t. j. tři měsíce »po přijetí vyrovnání«, jež se stalo při vyrovnacím roku dne 2. září 1926), teprve 8. ledna 1927 částku 398 Kč a druhou splátku, která dospěla po dalších 3 měsících, tedy 3. března 1927, do podání žaloby, t. j. do 20. dubna 1927, nezaplatil. Tím prý obživila ve smyslu § 57 v doslovu čl. III. zákona ze dne 26. dubna 1923, čís. 99 sb. z. a n. celá pohledávka. Naproti tomu uvedl žalovaný, že obě pohledávky zaplatil včas, poněvadž obratu »tři měsíce po přijetí vyrovnání« jest rozuměti tak, že první splátka dospívá za tři měsíce po skončení vyrovnání, další splátky pak vždy tři měsíce později. Vyrovnání bylo skončeno 21. října 1926, takže první splátka dospěla 21. ledna, druhá 21. dubna a třetí 21. července 1927, on pak první splátku zapravil již 5. ledna 1927 a druhou 21. dubna 1927, tedy vždy ve lhůtě. **O b a n i ž š í s o u d y** uznaly podle žaloby. **N e j v y š š í s o u d** žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Posouzení včasnosti placení žalovaným a tím i oprávněnosti nároku žalobkyně závisí na výkladu slov »tři měsíce po přijetí vyrovnání«. Jest na bíledni, že obratu tomu nelze rozuměti tak, že lhůta počala běžeti až po skončení vyrovnání, a mohlo by býti uvažováno jen o tom, zda není rozhodným den, kdy bylo vyrovnání právoplatně potvrzeno. Otázka tato byla rozřešena rozhodnutím nejvyššího soudu čís. 7700 sb. n. s. v ten smysl, že přijetí vyrovnání nastává teprve okamžikem, kdy bylo právoplatně potvrzeno vyrovnacím soudem. Od toto okamžiku